

Školní preventivní program

1. ZÁKLADNÍ ÚDAJE O ŠKOLE

Název a adresa školy, pro kterou platí tento MPP	Střední škola designu a umění, knižní kultury a ekonomiky Náhorní, U Měšťanských škol 525/1, Praha 8		
Jméno a příjmení ředitele	Ing. Hana Pavelková		
Telefon na ředitele	284 690 544		
E-mail na ředitele	pavelkovah@ssnahorni.cz		

Jméno školního metodika prevence	RNDr. Olga Stanková		
Telefon	724 075 492		
E-mail	stankovao@ssnahorni.cz , olste@centrum.cz		
Specializační studium			Ne
Realizátor vzdělávání			

Jméno výchovného poradce	Mgr. Ivana Pastyříková		
Telefon	605 865 923		
E-mail	pastyrikovai@ssnahorni.cz		
Specializační studium	Ano		
Realizátor vzdělávání	Pedagogická fakulta UK		

Jméno školního psychologa	Ne		
Telefon			
E-mail			

	Počet tříd	Počet žáků/studentů	Počet ped. pracovníků
ZŠ - I stupeň	0	0	0
ZŠ - II.stupeň	0	0	0
Víceleté gymnázium	0	0	0
4leté gymnázium	0	0	0
SŠ – ostatní	21	511	61
Celkem pedagogů na škole*	21	511	59

* Jedná se o celkový počet pedagogů na Vaší škole. Nejedná se o součet údajů uvedených výše (někteří pedagogové mohou učit na více stupních zároveň).

2. STRUČNÁ ANALÝZA SITUACE

(Cílem analýzy situace je **subjektivní** pohled školy na **aktuální** realitu, ve které se nachází. Měla by být **stručná** (max. 20-25 vět), věcná a mít hodnotící charakter.)

Analýza problematiky rizikového chování žáků ve škole je důležitá pro zjištění aktuálního stavu, stanovení příčin rizikového chování a vytýčení cílů prevence.

V předchozím roce jsme se setkali na naší škole především s těmito typy rizikového chování: záškoláctví, agresivní chování žáků, kouření mimo školu.

Ke stanovení cílů programu byla provedena evaluace preventivních aktivit loňského školního roku.

Z evaluace rizikového chování z předchozího roku vyplývá, že bychom měli důsledněji vést žáky k odpovědnosti za své chování a jednání, vyžadovat striktně dodržování školního řádu a pravidel slušného a bezpečného chování, zamezit řešení konfliktů mezi žáky nepřiměřenými prostředky.

Na základě neustále vysokého počtu zameškaných hodin u žáků všech oborů v loňském roce, je třeba snížit jejich počet, dbát důsledně na kontrolu absence a v případě dlouhodobé či opakované absence žádat potvrzení od lékaře.

Z evaluačního dotazníku pro pedagogy školy vyplynulo, že by měli zájem o další vzdělávání pedagogů v rámci prevence rizikového chování.

V preventivních aktivitách se zaměříme jak na žáky, tak na učitele.

Cíle MPP

3. STANOVENÍ CÍLŮ MPP

Cíl:

Krátkodobé cíle

- na začátek studia u všech oborů je zařazen adaptační kurz, díky jeho realizaci předpokládáme zahájení spolupráce a komunikace mezi žáky navzájem a mezi žáky a třídním učitelem a vytvoření pozitivních vazeb ve třídě
- v průběhu celého školního roku budeme důsledně sledovat absenci všech žáků a budeme pravidelně žákům připomínat nutnost docházky k úspěšnému ukončení studia
- v průběhu školního roku snížíme počet zameškaných hodin u žáků všech oborů
- na začátku roku provedeme monitoring experimentování s návykovými látkami a činnostmi v průběhu prázdnin
- v průběhu roku budeme důsledně dbát na dodržování školního řádu a zásad slušného chování

Pro rodiče

- zlepšíme spolupráci s rodiči a motivaci rodičů k většímu zájmu o prospěch a absenci jejich dětí, budeme je motivovat k účasti na třídních schůzkách i dnech otevřených dveří školy

Pro učitele

- během školního roku budou pedagogičtí pracovníci absolvovat tematické semináře s tématy, které si sami vybrali

Dlouhodobé cíle

- vytvořit funkční preventivní program školy tím, že se do jeho tvorby a realizace zapojí všichni pedagogičtí pracovníci školy
- získat podporu a pochopení všech pedagogických pracovníků školy v otázce nutnosti prevence a její realizace, podporovat průběžné vzdělávání pedagogů v oblasti prevence rizikového chování
- zlepšovat komunikační a asertivní dovednosti žáků, zlepšovat jejich sebeovládání a nenásilné zvládání konfliktů formou interaktivních metod přímo ve výuce
- zvyšovat sociální kompetence žáků, vést je k zodpovědnosti za svoje chování
- neustálým zlepšováním školního prostředí a podpory pozitivního klima ve škole zajistit žákům příjemné a podnětné prostředí, aby do školy chodili „rádi“
- zapojit jiné organizace do preventivního programu školy, využívat nabízené programy nestátních organizací, financovat další vzdělávání pedagogů, využívat dotační programy MŠMT a MHMP
- usilovat nadále o dobré vztahy mezi školou a rodinou, podporovat rodiče ve spolupráci se školou
- podporovat volnočasové aktivity a zájmové kroužky pro lepší využívání volného času žáků
- pravidelně navštěvovat a vyhledávat tematická divadelní a filmová představení, přednášky a besedy s odborníky, nabízet četbu knih a časopisů s danou tematikou tak, abychom zvyšovali informovanost žáků v problematických oblastech
- nabídnout rodičům didaktické materiály a poradenskou činnost v pravidelných konzultačních hodinách
- seznámit všechny pracovníky školy s programem proti šikanování

- snížit počet rizikového chování u žáků školy (záškoláctví, potírání projevů šikany, agrese, nadřazenosti atd.)
- vytvořit dlouhodobou funkční strategii školy v oblasti primární prevence
- vytvořit právní vědomí, mravní a morální hodnoty, společenské normy
- udržet příznivé sociální klima – pocit důvěry, atmosféru pohody a klidu
- podporovat výchovu ke zdravému životnímu stylu a osvojení pozitivního sociálního chování

Cíl: 1	Soustavné vzdělávání metodika prevence
Ukazatele dosažení cíle:	Vzdělávací programy týkající se primární prevence
Zdůvodnění cíle:	Zvyšování kvalifikace a kompetence na škole
Návaznost na dlouhodobé cíle:	Cíl souvisí s profesní připraveností

Cíl: 2	Setkávání ŠMP
	Vzájemná spolupráce Předávání informací o výskytu rizikového chování
Zdůvodnění cíle:	Úzká spolupráce při prevenci rizikového chování
Návaznost na dlouhodobé cíle:	Předcházení výskytu RCH, rychlé a společné řešení

Cíl: 3	Snížení kouření a záškoláctví
Ukazatele dosažení cíle:	Snížení konkrétního rizikového jevu
Zdůvodnění cíle:	Zdravý životní styl, působení na žáky
Návaznost na dlouhodobé cíle:	Studenti se stanou odolnější v rozhodování o svém stylu života

Cíl: 4	Zájmové kroužky
Ukazatele dosažení cíle:	Sportovní Výtvarný
Zdůvodnění cíle:	Volnočasová aktivita
Návaznost na dlouhodobé cíle:	Minimalizovat negativní vlivy

Cíl: 5	Zvýšit informovanost pedagogů
Ukazatele dosažení cíle:	Počet proškolených pedagogů, orientace v krizových situacích
Zdůvodnění cíle:	Zvýšení kompetencí zefektivňuje práci pedagogických pracovníků, zkvalitňuje výchovné působení
Návaznost na dlouhodobé cíle:	Souvisí se zvyšováním profesní připravenosti pedagogického sboru

Cíl: 6	Předávání informací žákům
Ukazatele dosažení cíle:	Riziko nechráněného sexu Prevence nádorového onemocnění prsu Prevence domácího násilí Prevence a řešení dopravní nehody Bezpečí žen v Praze Nutná sebeobrana Extremismus a divácké násilí Kyberšikana
Zdůvodnění cíle:	Chránit život a zdraví, vést k zodpovědnosti
Návaznost na dlouhodobé cíle:	Posilování zdravého životního stylu

Cíl: 7	Posílení zdravých vztahů
Ukazatele dosažení cíle:	Vzájemný respekt a tolerance
Zdůvodnění cíle:	Zvýšit soudržnost, vzájemný respekt a toleranci
Návaznost na dlouhodobé cíle:	Souvisí se zvyšováním profesní a osobní připravenosti na život v dospělosti

Cíl: 8	Posílení pocitu aktivní účasti žáků na dění ve škole
Ukazatele dosažení cíle:	Počet zástupců tříd
Zdůvodnění cíle:	Upevnění pocitu žáků, že jsou součástí školy
Návaznost na dlouhodobé cíle:	Posílení pozitivního sociálního klimatu školy

Cíl: 9	Zapojit rodiče do dění školy
Ukazatele dosažení cíle:	Počet zúčastněných rodičů na třídních schůzkách
Zdůvodnění cíle:	Spolupráce školy a rodiny pomáhá všestrannému rozvoji osobnosti žáka
Návaznost na dlouhodobé cíle:	Posílení pozitivního sociálního klimatu školy

Cíl: 10	Zlepšit psychosociální klima ve třídě
Ukazatele dosažení cíle:	Práce třídního učitele s třídním kolektivem Řešení problémů v rámci vztahů ve třídě
Zdůvodnění cíle:	V loňském roce se objevily problémové vztahy v několika třídách
Návaznost na dlouhodobé cíle:	Posílení pozitivního sociálního klimatu školy

Cíl: 11	Zvýšit informovanost pedagogů o prevenci
Ukazatele dosažení cíle:	Počet zapojených pedagogů
Zdůvodnění cíle:	Získat především mladé pedagogy
Návaznost na dlouhodobé cíle:	Zvyšování profesní připravenosti učitelského sboru

Cíl: 12	Škola bezpečného internetu pro pedagogy
Ukazatele dosažení cíle:	Počet zapojených pedagogů
Zdůvodnění cíle:	Stále více hledají žáci pomoc při řešení problémů se vztahy ve škole i mimo ni
Návaznost na dlouhodobé cíle:	Posílení důvěry

Cíl: 13	Bezpečná škola
Ukazatele dosažení cíle:	Počet zapojených pedagogů
Zdůvodnění cíle:	
Návaznost na dlouhodobé cíle:	Posílení důvěry

4. SKLADBA AKTIVIT ŠPP PRO JEDNOTLIVÉ CÍLOVÉ SKUPINY

Minimální preventivní program je koncipován jako dlouhodobý a komplexní.

5.1. Aktivity pro žáky

Výukové bloky – zaměřené na **nespecifickou prevenci**, která se zabývá posilováním zdravého způsobu života, vlastního sebehodnocení, posílením vztahů s vrstevníky a rodinou, otevřenost a komunikaci (Křesťanská PPP, Pernerova, Praha 7), nástěnka – zaměřená na aktuální téma, schránka důvěry.

Akce pořádané žáky - peněžní sbírky (Červená stužka, Srdíčkový den).

Celoročně

Charitativní sbírky Červená stužka, Květinový den, Srdíčkový den, výtvarná spolupráce s Residencí ROSA (zařízení pro seniory s asistenčními službami)

Celoroční aktivita žáků, která podporuje zájem o celospolečenské problémy a dobrovolnou aktivitou se zapojit do pomoci potřebným.

Specifická všeobecná primární prevence

- přednášky a interaktivní besedy (v rámci školy, spolupráce s PPP, s dalšími organizacemi)
- volnočasové aktivity – sportovní, kulturní (úsek mimo vyučování),

- sportovní akce – jednorázové,
- poradenská činnost – VP, ŠMP, ŘŠ,
- kulturní akce – zájezdy do zahraničí, na výstavy, návštěvy kina, exkurze

a) Pedagogové

- vzdělávací semináře pedagogů (v rámci školy, KPPP aj.),
- vzdělávání ŠMP – absolvování seminářů dle nabídky odborných pracovišť a PPP
- vzdělávání VP – semináře dle nabídky
- porady pedagogů – ŠMP informuje ostatní pedagogy o novinkách v resortu ŠPP

Název a odborné zaměření vzdělávání	Seminář ke grantovému řízení MHMP
Stručná charakteristika	Seznámení s novým grantovým řízením 2017. Způsob vyplnění elektronického formuláře
Realizátor/lektor	MHMP
Počet proškolených pedagogů	1
Počet hodin	4
Termín konání	25. 9. 2017

Název a odborné zaměření vzdělávání	Setkání ŠMP
Stručná charakteristika	Informace obvodních metodiků prevence. Informace pracovníků kriminální policie Praha. Informace o novém způsobu evidence činnosti v rámci ŠPP.
Realizátor/lektor	PPP Praha 8, KPPP
Počet proškolených pedagogů	2
Počet hodin	5
Termín konání	26. září 2017

Název a odborné zaměření vzdělávání	Role učitele na programu PP
Stručná charakteristika	Proškolení TU pro práci s citlivými údaji
Realizátor/lektor	PPP Praha 8, KPPP
Počet proškolených pedagogů	3
Počet hodin	4
Termín konání	10.října 2017

Stručná charakteristika	Testování dětí a mladistvých při podezření na užití návykových látek
Realizátor/lektor	Prev-centrum, z.ú., Mgr. Jaroslav Šejvl
Počet proškolených pedagogů	1
Počet hodin	2
Termín konání	14.listopadu 2017

Název a odborné zaměření vzdělávání	Intervizní setkání pro ŠMP a další pedagogy
Stručná charakteristika	Sdílení poznatků z PP
Realizátor/lektor	Křesťanská pedagogicko-psychologická poradna
Počet proškolených pedagogů	2
Počet hodin	2,5
Termín konání	15.listopadu 2017

Název a odborné zaměření vzdělávání	Třídníkové hodiny a vedení třídního kolektivu
Stručná charakteristika	Seminář pro začínající TU
Realizátor/lektor	PPP Praha 8, KPPP
Počet proškolených pedagogů	3
Počet hodin	5
Termín konání	20 - 21.listopadu 2017

Název a odborné zaměření vzdělávání	Specializační studium prevence sociálně patologických jevů
Stručná charakteristika	Dvouleté specializační studium k výkonu funkce ŠMP
Realizátor/lektor	VISK
Počet proškolených pedagogů	1
Počet hodin	250
Termín konání	2016 -2018

b) Žáci

Zařazení prevence projevů rizikového chování do předmětů dle ŠVP

Ročník	I.	II.	III.	IV.
Rizikový projev				
záškoláctví	CJL, ZSV, SOV,ODV, PRX	ZSV, ODV, PRX	ODV, PRX	PRX, PRN, CVE,PAO
agrese	TEV, CJL, ZSV,SOV	TEV, CJL, ZSV	TEV, ZSV	TEV, ZSV, PRN,PAO
šikana, kyberšikana	TEV, CJL, ZSV	TEV, ZSV,	TEV	TEV, CJL, PRN
násilí	CJL, ZSV, ODV, PRX,SOV	CJL, ZSV, OBP	TEV, CJL	PRN,PAO,PSY
vandalismus	GD, ARA, PRO, TEV, ZSV, ZPV, ODV, PRX, OBP,SOV	CJL, ZSV, TEV,ODV, PRX, OBP	CJL, TEV, AJZ, ODV, PRX, EKO	CJL, TEV, PRN,PAO
intolerance	AJZ, ZSV,SOV	CJL, ZSV	TEV, ZSV, OBP	PRN,PAO,PSY
antisemitismus	HOZ, ZPV,SOV	ZPV	ZSV	CJL, ZSV,PSY
extremismus	HOZ, ZPV,SOV		ZSV	CJL, ZSV,PSY
rasismus, xenofobie	HOZ, TEV, ZPV,SOV	TEV, ZPV	TEV, ZSV	TEV, CJL, ZSV,PAO,PSY
homofobie	TEV, ZSV, ZPV,SOV	TEV, ZPV, TVP	TEV	TEV, CJL,PAO,PSY
závislostní chování: adiktologie, netolismus, gambling, oniomanie	ZSV, ZPV, ODV, PRX, TVP,SOV	ZSV, ZPV, ODV, PRX, OBP	ODV, PRX, OBP	AJZ, CJL,PAO,PSY
rizikové sporty a rizikové chování v dopravě	TEV, ODV, PRX,SOV	AJZ, TEV, ODV, PRX	CJL, TEV, ODV, PRX	TEV
poruchy příjmu potravin: mentální anorexie, manorexie, bulimie, diabulimie, orthorexie, bigorexie, drunkorexie	ZSV, ZPV, ZBO,TEV,SOV	TEV, ZSV, ZPV, ZBO	TEV, CJL, ZPV, TVP	PRN,PAO,PSY
negativní působení sekt	SOV	ZSV		CJL, ZSV,PRN,PAO,PSY
sexuální rizikové chování	HOZ, ZSV, ZPV,SOV	ZPV		CJL,PRN,PAO,PSY

Abecední seznam předmětů

AJZ	Anglický jazyk	J	TEA	Technologie aranžování	P
ARA	Aranžování	P	TEV	Tělesná výchova	P
ARV	Aranžování a výstavnictví	P	TVP	Tvůrčí psaní	P
BZK	Bibliografie a základy katalogizace	P	UCE	Účetnictví	P
BIO	Biologie	P	VYP	Výtvarná příprava	P
CER	Cestovní ruch	V	VYC	Výtvarné cvičení	P
CAJ	Cvičení z anglického jazyka	J	ZAE	Základy ekologie	P
CVE	Cvičení z ekonomiky	P	ZSV	Základy společenských věd	P
CVU	Cvičení z účetnictví	P	ZBO	Zbožiznalství	P
CJL	Český jazyk a literatura	P	ZEM	Zeměpis	P
DEJ	Dějepis	P			
DEF	Dějiny filozofie	P			
DKK	Dějiny knižní kultury	P			
DSL	Dějiny světové literatury	P			
DEU	Dějiny umění	P			
DVK	Dějiny výtvarné kultury	P			
EKO	Ekonomika	P			
FIK	Figurální kreslení	P			
FYZ	Fyzika	P			
HOV	Hospodářské výpočty	P			
HOZ	Hospodářský zeměpis	P			
CHE	Chemie	P			
ICT	Informační a komunikační technologie	P			
INM	Informační management	P			
INP	Informační procesy	P			
INS	Informační služby	P			
KNP	Knihkupecká praxe	P			
KNK	Knihkupectví	P			
KNF	Knihovní fondy	P			
KNS	Knihovní služby	P			
KNI	Knihovnictví	P			
KOČ	Komunikační činnosti	P			
KAJ	Konverzace v angl. jazyce	P			
KCJ	konverzace v cizím jazyce	J			
KNJ	Konverzace v něm. jazyce	P			
NJK	Konverzace v něm. jazyce	N			
LTS	Literární seminář	P			
MAR	Marketing	P			
MAT	Matematika	P			
NAK	Nakladatelství	P			
NOK	Nauka o knize	P			
NAV	Navrhování	P			
NJZ	Německý jazyk	J			
OBP	Obchodní provoz	P			
ODK	Odborné kreslení	P			
ODV	Odborný výcvik	P			
PEK	Písemná a elektr. komunikace	P			
PIS	Písmo	P			
PLN	Plošné navrhování	P			
PGR	Počítačová grafika	P			
PRN	Právní nauka	P			
PAO	Právo	P			
PRX	Praxe	P			
PRO	Propagace	P			
PSN	Prostorové navrhování	P			
PSY	Psychologie	P			
SVT	Seminář výpočetní techniky	P			
SDL	Seminář z dějin literatury	P			
STV	Seminář z tvůrčího psaní	P			
SOV	Společenská a osobnostní výchova	P			
TEK	Technické kreslení	P			
TEC	Technologie	P			

Vysvětlivky:

adiktologie

užívání návykových látek

netolismus

závislost na virtuálních drogách

gambling

hazardní hráčství

oniomanie

nezdrženlivé nakupování

manorexie

anorexie u mužů

diabulimie

vynechávání dávek inzulínu u diabetiků

orthorexie

stravování a biolog. čisté stravě

bigorexie

nadměrná péče o svůj vzhled spojená s nadměrným cvičením a nadměrným užíváním steroidů pro nárůst svalové hmoty

drunkorexie

redukování příjmu potravy s cílem snížit příjem kalorií a dovolit si tak vypít víc alkoholu

Plán akcí PPRCh na školní rok 2017/18

Září

Adaptační kurz 1. ročníků

Jednorázová aktivita s návazností na další práci, má především seznamovací charakter žáků mezi sebou i s třídními učiteli, TU má možnost monitorovat potencionální problémové žáky či problémové situace, kurz organizuje ŠMP ve spolupráci s VP a TU, předpokládaný počet žáků v programu – 77. Výstupem je seznámení žáků a počátek dobré spolupráce.

Dotazník pro dospívající identifikující rizikové oblasti (Nešpor, Csémy, Müllerová, Provazníková) Verze 7/98

Říjen

Posilování kladného sebepřijetí, sebevědomí, sebe prezentace – KPPP

seznámení s lektory a seminář pro TU 1. ročníků

Vyhodnocení dotazníku pro první ročníky – statistické zpracování, seznámení žáků a rodičů s výsledky

Sexuální a reprodukční zdraví, plánované rodičovství

MUDr. Radim Uzel Csc.

Agentura JL

Listopad

Realizace preventivních programů KPPP v 1. Pol.

Prevence šikany, vztahy v třídním kolektivu –KPPP

Zločin kolem nás

J. Klíma

Prosinec

Světový den boje proti AIDS

Prodej stužek, návštěva Domu Světla dle dohody s realizátory besedy

Leden

Futsal ano drogy ne – soutěž středních škol ve futsalu

Prevence rakoviny děložního čípku

Klára 3847- aneb příliš mnoho hvězd

Informační program pro žáky 1. ročníku ve výuce BIO

Docela velké divadlo Litvínov

Únor

Prevence zneužívání návykových látek a závislosti obecně – KPPP

Březen

Prevence šikany – dokumentární film **Mezi stěny** s následnou diskusí v rámci výuky ZSV

Duben

Sexuální a reprodukční zdraví, plánované rodičovství

MUDr. Radim Uzel Csc.

Agentura JL

Prevence poruch příjmu potravy – dokumentární film Sami ve výuce ZSV

Vztahy holky – kluci, vztahy s rodiči, hodnotová orientace, prevence rasismu – KPPP

Květen – Červen

Třídní výlety – zabezpečují TU

Beseda u hasičů, záchranářů

Určená žákům všech oborů k tématu nebezpečí rychlosti na silnicích a zásadám poskytnutí první pomoci, termín dle dohody s poskytovatelem

Celoročně

Exkurze sociálního zařízení ROSA

Určená žákům oboru Grafický design, Knihkupecká a nakladatelská činnost, v rámci prevence netolerance a seznámení se s možnostmi práce se seniory.

Výstavy – návštěva výstavních sál a galerií

Instalace a vernisáž prací žáků školy

Čapkoviny - literární soutěž pro žáky pražských ZŠ a SŠ, organizování, realizace a vyhodnocení

Jazykové soutěže
Odborné soutěže GD
Spolupráce s ROSA
Školní výlety
Lyžařský kurz
Malířský kurz

Aktivita jednotlivých tříd, které podporují spolupráci a sounáležitost jednotlivých skupin, během neformální aktivity.

TU monitoruje složení skupiny a kooperaci, problémové žáky či aktivity.

Specifická selektivní či indikovaná prevence není v současné době plánovaná, ale v případě, že se objeví problém ve skupině (třídě), případně u jednotlivce bude zahájena práce ve spolupráci s dalšími odborníky na prevenci právě u těchto specifických případů.

Název programu	
Typ programu	
Stručná charakteristika programu	
Realizátor	
Cílová skupina	
Počet žáků v programu	
Počet hodin programu	
Návaznost programu na cíle MPP	
Ukazatele úspěšnosti	
Termín	
Zodpovědná osoba	

(tabulku lze rozšířit dle potřeby) -- označte požadovanou tabulku a zkopírujte.

c) Rodiče

Spolupráce s rodiči

- Rodiče mohou kontaktovat pedagogické pracovníky pomocí e-mailu, telefonu nebo si mohou domluvit osobní schůzku.
- na začátku roku jsou rodiče informováni o konzultačních hodinách třídních učitelů, ŠMP a VP
- na začátku studia jsou rodiče informováni o realizaci preventivních aktivit na škole a podepisují generální informovaný souhlas s preventivní činností
- jednou za pololetí jsou realizovány třídní schůzky
- na třídních schůzkách jsou rodiče informováni o postupech v rámci prevence rizikového chování, aktuálně o kouření nezletilých žáků
- na třídních schůzkách jsou pomocí dotazníku zjišťovány potřeby rodičů
- známky ze všech předmětů jsou zveřejňovány na stránkách školy, průběžná aktualizace je samozřejmostí
- členem Školské rady SŠ Náhorní je také zástupce z řad rodičů (podílí se aktivně na školních aktivitách).
- v případě problému (výchovního, studijního, zdravotního, sociálního atd.) se žákem jsou rodiče školou kontaktováni, informováni o problému. Společně (žák, rodiče, škola) problém řeší.

Rodiče mají ŠPP k dispozici na webových stránkách školy.

Název programu	Třídní schůzka rodičů
Stručná charakteristika programu	Informace o prospěchu, chování, absenci, preventivních akcích školy, výchovných opatřeních
Realizátor	Třídní učitel, výchovný poradce, školní metodik prevence, pedagogové
Počet hodin programu	4
Termín konání	8. 11. 2017, 18. 4. 2018
Zodpovědná osoba	TU

Rodiče jsou hromadně informováni prostřednictvím internetových stránek školy o všech změnách ve školním rozvrhu, o školních akcích a dalších aktivitách.

Plán evaluace

Zda bylo dosaženo cílů preventivního programu, budeme zjišťovat pozorováním po celou dobu běhu preventivních aktivit ve školním roce. V průběhu celého roku budou probíhat jednotlivé preventivní aktivity, po jejichž skončení získáme dotazáním a zhodnocením zpětnou vazbu od žáků i pedagogů.

Evaluaci programu KPPP zabezpečuje realizátor programu, jejíž výsledky poskytne ŠMP.

V červnu zhodnotíme a sečteme počet zameškaných hodin a vyhodnotíme, zda došlo k poklesu absence u žáků všech oborů. Krátkým evaluačním dotazníkem v řadách pedagogů zjistíme, zda uskutečněné vzdělávací semináře k problematice agresivity a závislostního chování splnily svůj účel.

Minimální preventivní plán může být doplňován dle potřeby na základě získání dalších poznatků.

5. EVALUACE

A) Kvalitativní hodnocení

- 1. Na základě vytyčených ukazatelů úspěšnosti posuďte u každého programu, zda bylo dosaženo stanovených cílů*
- 2. Na základě zjištění rozhodněte, zda budete v hodnoceném programu pokračovat i v následujícím roce.*

Plán prevence rizikového chování

Školní rok: 2016/2017

Tematická nástěnka ve vestibulu školy

Schránka důvěry ve vestibulu školy

Přístup žáků školy na www.casmp.cz
program Pro zábavu a poučení

Nekuřácké prostředí školy

Vypracování dotazníku pro dospívající identifikujícího rizikové oblasti (Nešpor, Csémy, Müllerová, Provazníková) verze 7/98

Anonymní vypracování dotazníku žáky 1. ročníku
Viz níže uvedené tabulky

Výjezdový adaptační pobyt

žáci 1A1, 1A2, 1B třídní učitelé
akce splnila očekávání v rámci socializace žáků jednotlivých tříd

Vyhlášení soutěže AntiFetFest

ŠMP seznámila pedagogy a žáky školy o podmínkách a možnosti účasti v soutěži

Primární prevence

Posilování pozitivních hodnot a postojů

Zahájení projektu KPPP

Křesťanská pedagogicko-psychologická poradna opakovaně realizovala v 2. ročnících pozitivně orientovaný projekt primární prevence k posílení zdravého sebevědomí, charakteru, pozitivního vztahu k sobě samému a zdravého životního stylu, zdravých vztahů ve třídě, zdravých vztahů s rodiči, hodnotové orientace, k prevenci rasismu apod.

Projekt je 2 -letý a je realizován v 4 blocích s možností následných individuálních konzultací s lektory. V tomto projektu budeme pokračovat díky grantu MHMP i v následujícím školním roce.

1. blok Posilování kladného sebepřijetí, sebevědomí, sebeprezentace

Druhý ročník

3. blok Prevence zneužívání návykových látek a závislosti obecně

4. blok Vztahy s rodiči, hodnotová orientace, prevence rasismu
s možností následných individuálních konzultací s lektory.

Konkrétní termíny realizace budou s lektory KPPP operativně dohodnuty.

Evaluace proběhla v rámci KPPP s kladným výsledkem.

Seznámení rodičů s výsledky dotazníku identifikujícího rizikové chování

na třídních schůzkách rodičů

Světový den boje proti AIDS – besedy s žáky v rámci výukových hodin

Charitativní akce Červená stužka – bylo prodáno 100 ks stužek, příspěvek 2000 Kč, akce navazovala na účast v předchozích ročnících, v akci budeme pokračovat i v následujícím školním roce

Fotbal ano drogy ne
soutěž SŠ ve futsalu

Den holokaustu
výuka společenskovedných předmětů

Prevence rakoviny děložního čípku
informační program pro žáky 1. ročníku
podle projektu Spirála společnosti Kalokagathie – proběhlo ve výuce BIO

Prevence poruch příjmu potravy
proběhlo v rámci výuky ZSV, CHE a BIO
z finančních důvodů nebyla realizována pomoc institucí poskytujících preventivní služby

Prevence šikany – proběhly adaptační kurzy, téma bylo probíráno ve všeobecně-vzdělávacích i odborných předmětech a v rámci třídnických hodin

Pravidla slušného chování ve společnosti
prevence šikany, kriminality, vztahy v kolektivu – zařazeno a vyučováno v učebních plánech jednotlivých předmětů viz tabulka str. 10.

Revolution Train
projekt protidrogové prevence založený na smyslovém prožitku a interaktivně – z důvodu negativního hodnocení projektu z řad odborné veřejnosti se škola neúčastnila

Světový den bez tabáku
diskuse ve výuce o škodlivosti kouření pro jedince i životní prostředí, doporučeno sledování webových stránek Nekuřátka.cz, kontrola dodržování zákazu kouření v budově a okolí školy

Návštěva Psychiatrické léčebny v Praze Bohnicích
vztahy majority k minoritě, prevence intolerance – akce splnila svůj účel

Spolupráce s institucemi

- Odbor zdravotních a sociálních služeb Úřad MČ Praha 8, metodik prevence
- Obvodní metodik prevence, Dr. Světlá
- KPPP Praha 8
- PPP Praha 8, Dr. Světlá
- Odbor sociálních služeb a sociální péče dle bydliště žáka
- Obecně prospěšná společnost Člověk v tísni
- Česká společnost AIDS pomoc o. s.
- Prev-Centrum, Meziškolská, Praha 6
- MŠMT
- Policie ČR

**Dotazník pro dospívající identifikující rizikové oblasti
(Nešpor, Csémy, Müllerová, Provazníková)
Verze 7/98**

Školní rok: 2016/2017

Počet experimentujících žáků ve třídě vyjádřen v procentech					
Třída	1. A	1.A ₂	1. B	1. C	1.D
Počet respondentů	27	29	24	29	20
Alkohol včetně piva	81,48	93,10	58,33	79,31	75,00
Tabák	51,85	37,93	41,67	41,38	55,00
Marihuana nebo hašiš	44,44	24,14	25,00	20,69	20,00
Pervitin, efedrin, amfetamin	7,41	0,00	8,33	3,45	0,00
LSD(tripy),ecstasy,halucinogeny	3,70	0,00	4,17	0,00	5,00
Tlumivé látky a léky na spaní	44,44	34,48	37,53	24,14	35,00
Léky proti bolestem	74,07	58,62	54,17	75,86	75,00
Opiáty (heroin, braun, kodein)	3,70	0,00	4,17	0,00	0,00
Těkavé látky (čichání)	11,10	6,89	0,00	13,79	5,00
Kokain	7,41	0,00	8,33	0,00	0,00
Jiné návykové látky	11,10	3,45	4,17	24,14	15,00
Hazardní hry (automaty, sázky ..)	18,50	17,24	20,85	37,93	10,00

Počet experimentujících žáků ve třídě					
Třída	1.A ₁	1.A ₂	1.B	1.C	1.D
Počet respondentů	27	29	24	29	20
Alkohol včetně piva	22	27	14	23	15
Tabák	14	11	10	12	11
Marihuana nebo hašiš	12	7	6	6	4
Pervitin, efedrin, amfetamin	2	0	2	1	0
LSD(tripy),ecstasy,halucinogeny	1	0	1	0	1
Tlumivé látky a léky na spaní	12	10	9	7	7
Léky proti bolestem	20	17	13	22	15
Opiáty (heroin, braun, kodein)	1	0	1	0	0
Těkavé látky (čichání)	3	2	0	4	1
Kokain	2	0	2	0	0
Jiné návykové látky	3	1	1	7	3
Hazardní hry (automaty, sázky ..)	5	5	5	11	2

Počet experimentujících žáků ve škole					
	2011/12	2010/11	2009/10	2008/09	2007/08
Počet respondentů	80	77	101	95	102
Alkohol včetně piva	71	69	91	82	85
Tabák	49	44	81	68	64
Marihuana nebo hašiš	25	36	36	50	29
Pervitin, efedrin, amfetamin	1	5	3	7	2
LSD(trippy),ecstasy,halucinogeny	11	13	5	8	4
Tlumivé látky a léky na spaní	21	20	26	29	12
Léky proti bolestem	58	46	70	62	57
Opiáty (heroin, braun, kodein)	2	4	1	4	1
Těkavé látky (čichání)	2	5	1	8	2
Kokain	1	5		4	4
Jiné návykové látky	4	7	2	7	11
Hazardní hry (automaty, sázky ..)	5	15	18	25	

Počet experimentujících žáků ve škole				
	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17
Počet respondentů	79	132	140	129
Alkohol včetně piva	73	102	68	101
Tabák	42	62	70	58
Marihuana nebo hašiš	22	35	27	35
Pervitin, efedrin, amfetamin		1	2	5
LSD(trippy),ecstasy,halucinogeny	2	3	2	3
Tlumivé látky a léky na spaní	20	21	38	45
Léky proti bolestem	61	86	102	87
Opiáty (heroin, braun, kodein)		1	1	2
Těkavé látky (čichání)	1	2	7	10
Kokain		1	1	4
Jiné návykové látky	4	9	30	15
Hazardní hry (automaty, sázky ..)	19	23	28	28

B) Kvantitativní hodnocení

I. PRÁCE PEDAGOGICKÉHO SBORU

Vzdělávací akce pro pedagogické pracovníky v oblasti prevence RCh	
Počet vzdělávacích aktivit	14
Počet celkově proškolených pedagogů	13
Počet hodin	253

II. SPOLUPRÁCE ŠKOLY S RODIČI

	Počet aktivit	Počet hodin	Počet zúčastněných rodičů
Aktivity pro rodiče v oblasti prevence RCH	2	4	

III. PREVENTIVNÍ AKTIVITY PRO ŽÁKY ŠKOLY

Specifické preventivní aktivity, reagující na individuální situaci (problém) ve třídě	Počet aktivit	Počet žáků	Počet hodin přímé práce
Blok primární prevence	20	260	80
Interaktivní seminář	13	120	21
Beseda			
Komponovaný pořad			
Pobyťová akce	11	286	
Situační intervence	1	28	8
Jiné	5	112	

Volnočasové aktivity při školách	Počet aktivit	Počet žáků
Školní kluby		
Školní kroužky	4	
Víkendové akce školy	5	
Prázdninové akce školy		
Jiné		

Použité zkratky:

PCPP	Pražské centrum primární prevence
ŠPP	Školní preventivní program
MŠMT ČR	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy České republiky
NIDV	Národní institut dalšího vzdělávání
NNO	Nestátní neziskové organizace
OSPOD	Oddělení sociálně právní ochrany dětí
PrP	Primární prevence
PPP	Pedagogicko-psychologická poradna
KPPP	Křesťanská pedagogicko – psychologická poradna
RZS	Rychlá záchranná služba
ŘŠ	Ředitel školy
SŠ	Střední škola
ŠMP	Školní metodik prevence
ŠVP	Školní vzdělávací program
VP	Výchovný poradce

Důležité praktické informace

Příloha č.1

První pomoc při otravě návykovými látkami a alkoholem

Návykové látky, zejména pervitin a halucinogeny, zvyšují riziko agresivního jednání. Nutno zachovat následující pravidla:

- nespoléhat na komunikaci s poškozeným
- vyhnout se prudkým pohybům, mluvit klidně, tiše, pomalu a v hlubším hlasem
- okamžité přivolání odborné lékařské pomoci i v případě pouhého podezření na intoxikaci
- zajistit dostatek čerstvého vzduchu
- nepodávat alkohol, černou kávu ani mléko
- v případě zajištění vzorku požití látky předat jej lékaři
- dle možnosti zjistit cestu intoxikace
- zjistit stav vědomí

Při vědomí

intoxikace ústy

- podat větší množství vody
- vyvolat stlačením kořene jazyka zvracení
- zabránit prochladnutí
- zajistit nepřetržitý dohled
- ošetřit případná zranění
- opatřit pokud možno informace o požití látky a předat je lékaři

intoxikace nitrožilně nebo vdechnutím

- zajistit dostatek čerstvého vzduchu
- zabránit prochladnutí
- zajistit nepřetržitý dohled
- ošetřit případná zranění
- opatřit pokud možno informace o požití látky a předat je lékaři

Při bezvědomí

Nikdy nepodávat nic ústy !!! Nesnažit se vyvolat zvracení !!!

- položit postiženého do stabilizované polohy, aby nezapadl jazyk
- sledovat dýchání v případě *zástavy dechu* uvolnit dýchací cesty záklonem hlavy a odstraněním zvratků nebo cizího tělesa a zahájíme *dýchání z úst do úst*
- zabránit prochladnutí
- zajistit nepřetržitý dohled
- ošetřit případná zranění
- opatřit pokud možno informace o požití látky a předat je lékaři

Charakteristika intoxikace různými návykovými látkami

Alkohol

Nebezpečí vdechnutí zvratků nebo zástavy dechového centra, volejte lékaře.

Marihuana a hašiš

Časté úzkostné stavy. Nutný dohled, aby osoba pod vlivem drogy neublížila sobě nebo druhému. Lékařskou pomoc je nutné zajistit proto, že po odeznění účinků drogy přetrvávají duševní problémy.

Halucinogeny (tripy)

Je vhodné zajistit nepřetržitý dohled více osobami, pod vlivem drogy mohou postižení jednat agresivně, nesmyslně a nebezpečně. Poměrně časté jsou úzkostné stavy a pocity pronásledování (pozor na pády z oken). Nutná lékařská pomoc.

Pervitin

Riziko nesmyslného a nebezpečného jednání. Úzkostné stavy , pocity pronásledování, halucinace.

Opiáty (heroin)

Časté předávkování, dostavuje se tlumivý účinek dýchání. Časté je bezvědomí a zástava dechu. Účinky se podobají těžké opilosti.

Těkavé látky (ředidla, rozpouštědla, nátěrové hmoty, lepidla)

Intoxikovaný je cítit těmito látkami, při silné intoxikaci může se rychle dostavit zástava dechu a bezvědomí.

Příloha č. 2

Jak postupovat když:

máme podezření na zneužívání návykové látky

- diskrétní šetření pohovorem s žákem
- navázání atmosféry vzájemné důvěry
- nabídka pomoci specializovaného zařízení

žák je pravděpodobně pod vlivem návykové látky

- rozhovor, pokud je žák schopen komunikovat
- kontaktovat rodiče – seznámit je s postupem školy, dohodnout další postup, nabídnout odbornou pomoc včetně kontaktů
- v případě, že rodič nezajistí další péči o své dítě, uvědomit oddělení sociální prevence a kurátorské činnosti, které se zabývá sociálně právní ochranou dětí a mládeže

hrozí akutní kolaps z předávkování (intoxikace)

Je-li žák prokazatelně během vyučování ovlivněn drogou (či alkoholem), ředitel (ka) školy dle pokynu ministra školství:

- posoudí zdravotní stav žáka. Není-li ohrožen na životě, jsou-li zachovány základní životní funkce
- poskytne (zajistí poskytnutí) základní první pomoci
- přivolá odbornou lékařskou pomoc (tel. 155)

v případě, že není zcela jasné, z jaké příčiny došlo k bezvědomí (onemocnění, droga, alkohol), je dle zkušenosti lepší při telefonátu sdělit, že jde o bezvědomí z nejasné příčiny, kdy student nereaguje na slovní ani bolestivý podnět

- uvědomí rodiče
- uvědomí OŠM KÚ LK, metodika prevence na PPP

Dealerství, podezření na porušování mravní výchovy mládeže (§ 217 tr. zákona) a zanedbání povinné péče:

- žák svádí ostatní ke zneužívání drogy
- žák nabízí drogu
- v okolí školy je možné získat drogu

Ředitel(ka) školy dle pokynu MŠMT:

- upozorní rodiče
- uvědomí odd. péče o dítě, sociální prevence a kurátorské činnosti
- kontaktuje policii

Identifikace a ukládání látek

Obdrží-li nebo zajistí pedagog podezřelou látku a je podezření, že se jedná o drogu, v přítomnosti dalšího člena pedagogického sboru uloží tuto látku do obálky, balení se nikdy nedotýká bez ochranných pomůcek. Na obálku napíše datum, čas a místo zajištění látky. Obálku přelepí, přelep opatří razítkem školy a uschová ji do školního trezoru. Poté je bezodkladně třeba vyzoomět Policii ČR. Ta provede další úkony ke zjištění o jakou látku se jedná. Identifikaci provede vždy policie, v žádném případě pedagog a to ani chemik.

Pokud je zajištěna podezřelá látka u žáka, který jeví známky intoxikace, předá se látka (stejným způsobem uložená) přivolanému lékaři. Usnadní to další léčbu, protože u řady látek jsou známy účinné protijedy. Další postup týkající se identifikace látky zajistí ošetřující lékař ve spolupráci s Policií ČR.

Příloha č. 3

Popis šikany

Šikana je vážný negativní jev ve školách. Problematikou šikany je nutné se na škole zabývat. Rychlé řešení případu šikany je předpokladem úspěchu. Všichni pedagogičtí pracovníci mají povinnost předcházet všem projevům šikanování, jelikož mají zodpovědnost ze svěřené žáky.

Projevy šikanování

Šikanování má ve svých projevech velice různou podobu. Mezi základní formy šikany patří:

- **verbální šikana**, přímá, nepřímá – psychická šikana (součástí je i kyberšikana, děje se pomocí ICT technologií)
- **fyzická šikana**, přímá, nepřímá (patří sem i krádeže a ničení majetku oběti).
- **smíšená šikana**, kombinace verbální a fyzické šikany (násilné a manipulativní příkazy apod.)

Za určitých okolností může šikanování přerůst až do forem skupinové trestné činnosti a v některých opravdu závažných případech může nabýt i rysy organizovaného zločinu.

Při řešení šikany je nutná spolupráce školy s rodiči.

Proces šikany

Proces šikany zpravidla představuje určité onemocnění celé skupiny, které má svůj vývoj a prochází pěti stádií:

První stádium: Zrod ostrakismu

Jde o mírné, převážně psychické formy násilí, kdy se okrajový člen skupiny necítí dobře. Je neoblíben a není uznáván. Ostatní ho více či méně odmítají, nebaví se s ním, pomlouvají ho, spřádají proti němu intriky, dělají na jeho účet legrácky apod. Tato situace je již zárodečnou podobou šikanování a obsahuje riziko dalšího negativního vývoje.

Druhé stádium: Fyzická agrese a přitvrzování manipulace

V zátěžových situacích, kdy ve skupině stoupá napětí, začnou ostrakizovaní žáci jako hromosvod. Spolužáci si na nich odraňují nepříjemné pocity například z očekávané těžké písemné práce, z konfliktu s učitelem nebo prostě jen z toho, že chození do školy je obtěžuje. Manipulace se přitvrzuje a objevuje se zprvu ponejvíce subtilní fyzická agrese.

Třetí stádium: Vytvoření jádra

Vytváří se skupina agresorů, úderné jádro. Tito šířitelé viru začnou spolupracovat a systematicky, nikoliv pouze náhodně, šikanovat nejvhodnější oběti. V počátku se stávají jejich oběťmi ti, kteří jsou osvědčeným objektem ostrakizování. Jde o žáky, kteří jsou v hierarchii nejnižší, tedy ti slabí.

Čtvrté stádium: Většina přijímá normy

Normy agresorů jsou přijaty většinou a stanou se nepsaným zákonem. V této době získává neformální tlak ke konformitě novou dynamiku a málokdo se mu dokáže postavit. U členů virem přemnožené skupiny dochází k vytvoření jakési alternativní identity, která je zcela poplatná vůdcům. I mírní a ukáznění žáci se začnou chovat krutě – aktivně se účastní týrání spolužáka a prožívají při tom uspokojení.

Páté stádium: Totalita neboli dokonalá šikana

Násilí jako normu přijímají všichni členové třídy. Šikanování se stává skupinovým programem. Obrazně řečeno nastává éra vykořisťování. Žáci jsou rozděleni na dvě sorty lidí, které lze označit jako otrokáře a otroky. Jedno mají všechna práva, ti druzí nemají práva žádná.

Řešení šikany

Rady pro oběť

- nikdo nemá právo ti ubližovat
- chyba není v tobě, ale ve špatných vztazích ve třídě
- strach požádat o pomoc všechno zhoršuje
- obrať se na rodiče, výchovného poradce nebo učitele ke kterému máš důvěru a svěř se
- zavolej na linku důvěry 800 155 155

Rady pro učitele

- zachovat klid
- poskytnout pomoc a bezpečnost oběti a svědků
- spolupráce s ostatními učiteli a vedením školy
- domluvit spolupráci s PPP pro Prahu 7,8
- závažnější situaci nahlásit policii

Zásady při vyšetřování

- nikdy nekonfrontovat oběť s agresorem
- vést individuálně rozhovor s obětí
- najít vhodné svědky
- vést individuálně rozhovor se svědky
- zajistit bezpečnost oběti i svědků
- vést individuálně rozhovor s agresorem
- o rozhovorech si vést poznámky a nechat si je podepsat

Na co se ptát

- nikdy se neptat PROČ?
- kdo a kolik je obětí
- jak dlouho to trvá
- co, kdy, kde a jak dělal agresor oběti
- kdo je iniciátorem a kdo je vykonavatelem

Co je potřeba vědět

- od oběti se těžko něco dovíte
- agresori úporně a vynalézavě lžou
- strach z výpovědi mají i ostatní
- rodiče agresorů často brání své děti
- rodiče obětí odmítají spolupracovat

Výchovná opatření

Výchovná opatření budou udělena dle platného školního řádu.

Je nutné zabezpečit následnou péči s obětí a agresorem třídním učitelem, výchovným poradcem, PPP a dalšími odborníky v oblasti psychologie.

Ředitel školy zajistí:

- vzdělávání pedagogických i nepedagogických pracovníků v akreditovaných kurzech k problematice šikanování
- doplňování školní knihovny o literaturu z oblasti problematiky násilného chování a šikanování

Doporučené kontakty pro rodiče, zákonné zástupce a žáky

Online poradna

www.drogovaporadna.cz

www.drogy.net/databaze-kontaktu

i-poradna

Kamenická 31

Praha 7

tel.: 222 951 111

mob.tel.: 608 284 555

www.iporadna.cz

Prevcentrum

Meziškolská 1120/2

169 00 Praha 6

tel.: 233 355 495

www.prevcentrum.cz/cz/web

Drop In

tel.:222 221 124

nonstop linka 222 221431

mob.:602 317 173

www.dropin.cz

stredisko@dropin.cz

www.dropin.cz/poradna.shtml

Nemocnice na Bulovce – Protialkoholní oddělení a záchytná stanice

Budínova 2

180 81 Praha 8

tel.: 266 884 000

266 883 434

www.fnb.cz

info@fnb.cz

Sananim o.s.

Ovčí Hájek 2549/64A

158 00 Praha 13

tel.: 283 872 186

284 822 872

ROSA

Podolská 242/25

tel.: 241 432 466

SOS: 602 246 102

info@rosa-os.cz

<http://www.rosa-os.cz>

www.stopnasili.cz

RIAPS Centrum sociálních služeb Praha

Chelčického 39/842

130 00 Praha 3 tel.: 222 581 290

Sdružení Linka bezpečí (116 111)

www.linkabezpeci.cz

Poradna minimalizace šikany

www.minimalizacesikana.cz

www.internetporadna.cz

Kontaktní centrum pro hlášení nezákonného a nevhodného obsahu internetu

www.Horka-linka.cz

Poradna E-Bezpečí

www.napisnam.cz

www.internethelpline.cz

www.e-bezpeci.cz

www.saferinternet.cz

Webové stránky s tematikou školní šikany a kyberšikany

www.sikana.org

www.e-nebezpeci.cz

www.nebi.cz

www.mvcr.cz

Seznam odborné literatury

Kolář M.: Bolest šikanování, Portál, Praha 2001

Kolář M.: Skrytý svět šikanování ve školách, Portál, Praha 1997

Nešpor K., Csémy L., Pernicová H.: Prevence problémů působených návykovými látkami na školách, BESIP MV, Praha

Presl J.: Drogová závislost, MAXDORF, Praha 1995

Nešpor K., Csémy L., Pernicová H.: Problémy s návykovými látkami ve školním prostředí

Časná a krátká intervence, Sportpropag, Praha 1998

Nešpor K., Fischerová D., Csémy L., Pernicová H.: FIT IN 2001 PLUS, BESIP, Praha 1996

Nešpor K., Millerová M.: Jak přestat brát, Sportpropag, Praha 1997

Nešpor K., Csémy L.: Alkohol, drogy a vaše děti, BESIP, Praha 1997

Nešpor K.: Středoškoláci o drogách, alkoholu, kouření a lepších věcech, Portál, Praha 1995

Bergeret J.: Toxikomanie a osobnost, VICTORIA PUBLISHING, Praha 1995

Montagnier L.: AIDS fakta naděje, Nadace pro život, Praha 1996

Multimediální CD-ROM: Drogy smrtelné nebezpečí, GRADA Publishing 2002

Drogová problematika. Sexuální výchova, Medea Kultur, VHS

Na cestě, Pragafilm, 1997, VHS

Stále na cestě, Pragafilm 1998, VHS

Řekni drogám NE!, VZP ČR, VHS, DVD

Mezi stěny, DVD, Davi Film Studio, 2007

Sami, DVD, Davi Film Studio, 2012

Kyberšikana, DVD, Život bez drog o.s.

Šikana, rasismus a xenofobie, DVD, Nadace ČEZ, MHMP, 2008

Pazourková a kol.: Drogy smrtelné nebezpečí, GRADA Publishing, 2002

AIDS- testy na HIV, INPRO, a.s.-INSTITUT, VHS

Angus S.: SEX, AIDS, vztahy, ACET ČR, 2007

Miovský, M., Skácelová, L., Zapletalová, J., Novák, P., Barták, M., Bártík, P. et al. (2015). Prevence rizikového chování ve školství (2nd ed.). Praha: Klinika adiktologie 1. LF UK a VFN v Praze v Nakladatelství Lidové noviny

Miovský, M., Adámková, T., Barták, M., Čablová, L., Čech, T., Doležalová, P. et al. (2015). Výkladový slovník základních pojmů školské prevence rizikového chování (2nd ed.). Praha: Klinika adiktologie 1. LF UK a VFN v Praze v Nakladatelství Lidové noviny.

Miovský, M., Aujezká, A., Burešová, I., Čablová, L., Červenková, E., Jírová Exnerová, M. et al. (2015). *Programy a intervence školské prevence rizikového chování v praxi* (2nd ed.). Praha: Klinika adiktologie 1. LF UK a VFN v Praze v Nakladatelství Lidové noviny.

Miovský, M., Gabrhelík, R., Charvát, M., Šťastná, L., Jurystová, L. & Pavlas Martanová, V. (2015). *Kvalita a efektivita v prevenci rizikového chování dětí a dospívajících*. Praha: Klinika adiktologie 1. LF UK a VFN v Praze v Nakladatelství Lidové noviny.

Praha 31. 8. 2017

RNDr. Olga Stanková
školní metodik
prevence rizikového chování